

29è FESTIVAL de MÚSIQUES de TORROELLA de MONTGRÍ

Del 17 de juliol al 26 d'agost de 2009

Membre de l'Associació Europea de Festivals
Declarat Festival Estratègic per la Generalitat de Catalunya

Del Siglo Pla.

Manuscrit d'una obra dels germans Pla

Amb la col·laboració de:

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

Darrere d'aquest edifici hi ha cultura.
Darrere d'aquest edifici hi ha una Obra Social.

La Pedrera de CAIXA CATALUNYA

Vine a visitar-nos:

Exposició permanent que permet conèixer:

- l'Espai Gaudí
- el Pis de La Pedrera de Caixa Catalunya
- el terrat

La Pedrera de Caixa Catalunya. Passeig de Gràcia, 92.
Informació al 902 400 973. obrasocial.caixacatalunya.com

CAIXA CATALUNYA
OBRA SOCIAL

ACCIONS SOCIALS CULTURA INVESTIGACIÓ MEDI AMBIENT

Concert

09

Dissabte 15 d'agost

22.30 h / Plaça de la Vila

*EL CINEMA POLÍTIC DE SERGUEI
EISENSTEIN*

EL CUIRASSAT POTEKIN (1925)

Sergei M. Eisenstein, director

Czech National Symphony Orchestra

Jan Chalupický, director

MÚSICA DE **DIMITRI XOSTAKÒVITX**, extreta del conjunt de les seves 15 simfonies (1926-1972)

EL CUIRASSAT POTEKIN

Comentari del programa

L'u de gener del 1926 s'estrenava al Teatre Bolshoi de Moscou, *El cuirassat Potemkin* de Sergei Mikhailovich Eisenstein. La pel·lícula era un encàrrec del govern soviètic destinat a commemorar el 20è aniversari de la revolució de 1905, quan arran de la revolta d'un grup de mariners es va qüestionar el poder i l'aparell polític repressor dels Tsars. La pel·lícula, rodada per un jove que en aquell moment només tenia 28 anys, va generar un gran impacte en l'audiència tant per les seves innovadores tècniques de muntatge, com per la manera com era capaç de transmetre l'esperit col·lectiu de la revolució. A diferència del cinema americà en que la identificació gira sempre al voltant d'un heroi, Eisenstein havia construït un film sense individualitats, on l'espectador havia d'identificar-se forçosament amb el poble.

L'estrena d'*El cuirassat Potemkin* va ser un èxit per l'espectacularitat de les imatges, però en canvi va ser acollida molt discretament la sonorització que va acompanyar l'estrena, feta a partir d'un seguit de melodies convencionals interpretades amb orgue. La pobresa de l'acompanyament musical era un greuge, sobretot si tenim en compte que els cinc actes de que es compona la pel·lícula tenen l'estructura d'una veritable peça simfònica, amb els seus adagios i els seus moments majestuosos amb brio. Eisenstein va pensar el muntatge dels 1346 plans que integren el metratge, a partir de dues premisses bàsiques. La primera perspectiva era de caràcter ideològic. El director no muntava la pel·lícula amb finalitats narratives –com el cinema americà clàssic– sinó amb el desig de provocar un cop de puny al ventre de l'espectador i generar conceptes a partir dels possibles llaços simbòlics entre les imatges. L'atracció visual vindria donada per la crueltat amb que són mostrades les escenes de repressió i el muntatge ideològic per la manera com algunes imatges – com els lleons de pedra que s'alcen en el bombardeig final - poden descriure conceptes que alligonen i ajudin a que l'espectador prengui consciència revolucionària. L'altra forma d'entendre el muntatge tenia a veure amb la recerca d'un ritme propi. La durada dels plans, el moviment dels personatges dins la escena i els desplaçaments de la càmera estaven calculats per trobar una temporalitat concreta, en la que el canvi de pla marqués un sentit del ritme gairebé musical.

El cuirassat Potemkin no va trigar a circular arreu del món i una de les places on va ser reclamada va ser Berlín, capital cinematogràfica europea en els anys del cinema mut. El distribuïdor alemany no estava satisfet amb l'acompanyament musical rus i va encarregar a Edmund Meisel, que havia treballat per alguna obra de Bertolt Brecht, que composés una banda sonora que impactés a l'espectador. Meisel va compondre la banda sonora

amb només dotze dies, carregant els efectes emocionals de la cinta. Eisenstein li va agradar el resultat i un any després li va encarregar que musicqués també, la seva següent pel·lícula *Octubre* (1927). Dos anys després de l'experiència de Meisel, un dels més grans compositors de la Rússia del període Dimitri Dimitrievich Xostakòvitx era contractat per compondre la banda sonora d'un film, *La nova Babilonia* (1928) de Gregori Kosintsev i Leonid Trauberg. Aquest treball va ser la seva única col·laboració amb el món del cinema.

Des del moment en que va veure *El cuirassat Potemkin*, Xostakòvitx va sentir una gran admiració per la pel·lícula i per l'obra d'Eisenstein. L'any 1957 va decidir escriure la seva *Onzena Simfonia* després d'haver visionat *El cuirassat Potemkin*. Va inspirar-se en la revolta d'Odessa i va batejar-la amb el títol de *L'any 1905*. En el moment de la seva mort, l'any 1948, Eisenstein havia pensat fer alguna pel·lícula que prengués com a base la vuitena simfonia de Xostakòvitx escrita durant la Segona Guerra mundial. El destí, i les condicions polítiques del règim d'Stalin, va fer que en la vida dels dos genis no hi pogués haver mai cap contacte.

L'any 1976, amb motiu del cinquanta aniversari de l'estrena d'*El cuirassat Potemkin*, aquesta va ser restaurada per les autoritats soviètiques, que van pensar en construir una nova banda sonora. L'institut Eisenstein de Moscou va encarregar a l'especialista en l'obra de Xostakòvitx, Sheldon M. Rich que organitzés una banda sonora nova. El resultat final va ser una composició basada enterament en la música de Xostakòvitx que recull fragments de les seves simfonies 4, 5, 8, 10 i 11 i que intenta equilibrar millor que la vella partitura d'Edmund Meisel, l'esperit polític de la cinta. Segons Sheldon M. Rich el motor del treball no va ser altre que la idea d'intentar fondre les reflexions musicals que Xostakòvitx introdueix sobre la construcció de la Unió Soviètica al segle XX amb la força avantguardista d'unes imatges que han esdevingut un dels grans monuments de la Història del cinema i, per extensió, de tot el segle XX. Des del moment de la seva estrena, la música de Xostakòvitx no ha parat d'acompanyar les imatges d'Eisenstein pels més prestigiosos auditoris d'arreu del món.

Àngel Quintana

Currículums

CZECH NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

La Czech National Symphony Orchestra, considerada una de les grans orquestres txeques, és molt sol·licitada per a fer actuacions tant a Praga com en gires per diferents països. El seu estudi a Praga, a Hostivar, s'utilitza per a fer enregistraments de músiques per a pel·lícules, per a TV, de CDs i de DVDs. L'orquestra també organitza el Prague Proms Festival, en el qual hi intervenen grans intèrprets internacionals, fet que atrau anualment la seva audiència. A principis de 2007, el Mestre Libor Pešek en va ser nomenat director. Des de la temporada 2007-2008 la seu dels concerts de l'OSNT és l'Smetana Hall of Prague's Municipal House, que té un gran aforament i una acústica meravellosa. Enregistrats a l'estudi de l'orquestra i als famosos music hall de Praga, els seus enregistraments es venen als Estats Units i al Japó. Han aconseguit alguns CDs d'or (més de 30.000 còpies venudes) que ells mateixos han produït. Han aconseguit el premi Gustav Mahler, que es dóna per la interpretació de les obres de Mahler, i han signat un acord amb la prestigiosa firma IMG Artists London per la seva representació a nivell mundial. El seu proper projecte és fer un enregistrament en col·laboració amb la companyia Victor Entertainment de Tokio, fins avui fruit d'aquesta col·laboració són l'enregistrament de 28 CDs i 8 DVs. L'orquestra ha aconseguit grans èxits en les seves gires per les Illes Britàniques, França, l'Estat espanyol, Japó i Mèxic; en destaquen especialment la gira feta amb Andrea Bocelli arreu de 44 ciutats europees.

La Czech National Symphony Orchestra, fou fundada el 1993 pel

trompetista Jan Haseböhrl, el pare espiritual de l'orquestra és el legendari director Zdeněk Košler, que sempre és al seu costat per aportar els seus amplis coneixements i amb el qual l'orquestra ha enregistrat diversos CDs.

El 1996, Paul Freeman en fou nomenat director titular, lloc que ocupà durant 10 anys, paral·lelament també fou nomenat director honorífic de l'OSNT, càrrec que encara ocupa a l'actualitat. L'ambiciós projecte d'aquesta orquestra és un dels grans èxits a Txèquia i arreu del món de Paul Freeman.

JAN CHALUPECKÝ, director

Estudià violoncel al conservatori de Praga, va començar la seva carrera com a músic a l'orquestra i més endavant fou el director de l'Òpera de Cambra de Praga.

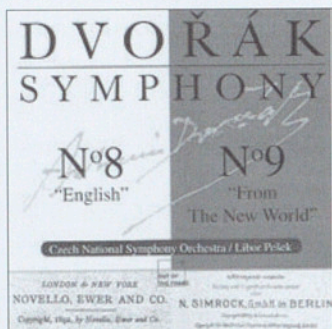
La temporada 1993/1994 fou assistent del director d'orquestra Zdeněk Košler al Teatre Nacional de Praga, i treballaren plegats l'obra *Jacobin*, d'Antonin Dvorák.

El 1994 va dirigir al Teatre Nacional de Praga les òperes de Bedřich Smetana *La núvia venuda* i *Dalibor*; *Rusalka* i *El diable i Catarina*, d'Antonin Dvorák. Més tard també ha dirigit altres òperes com: *Jenufa*, *Les bodes de Fígaro*, *Don Giovanni*, *Così fan tutte*, *La clemenza di Tità*, etc. Ha treballat en òperes com *Macbeth*, de Verdi; *La flauta màgica*, de Mozart i *Nagano* d'Smolka.

Ha dirigit l'orquestra del Teatre Nacional de Praga a l'estranger: Japó (*La flauta màgica*, *Les bodes de Fígaro*, *Rusalka* i *Jenufa*); Eslovàquia (*Les bodes de Fígaro*), entre d'altres països.

Del 1997 al 1999 va ser director titular de la Filharmònica de Pilsen, també ha dirigit l'Orquestra Simfònica de Praga (FOK), la Filharmònica de Moràvia, la Filharmònica de Brno, la Filharmònica de Praga, entre d'altres.

Discografia

A. Dvořák: *Simfonia núm. 8 en Sol Major / Simfonia núm. 9 en mi menor*

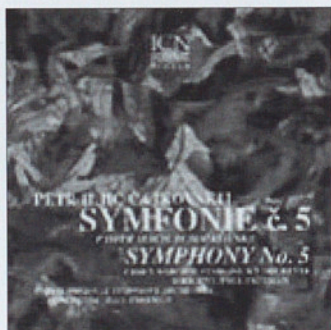
CNSO / Libor Pešek, director

G. Mahler/DVD: *Simfonia núm. 5*

Enregistrament en directe al Dvorak Hall, Rudolfinum, 28 febrer / 2007

CNSO / Libor Pešek, director

P. I. Txaikovski: *Simfonia núm. 5 en mi menor*

CNSO / Paul Freeman, director

WEB

[http:// www.cnso.cz/en](http://www.cnso.cz/en)

PROPER CONCERT

Dimecres 19 d'agost

22.00 h / Església parroquial de Sant Genís

EXPERIÈNCIA I OBRA A
RINCÓN, BEETHOVEN I
SCHUMANN

DANUBIA ORCHESTRA ÓBUDA

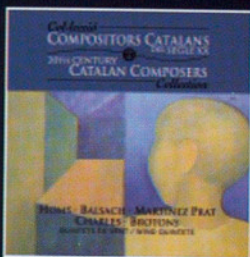
ALEXIS SORIANO, director

SERGEI KRILOV, violí

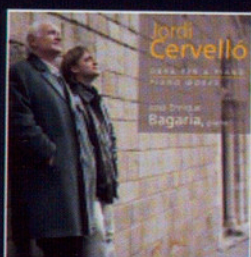
Eduardo Rincón: *El noveno día de la creación* / Ludwig van Beethoven: *Concert per a violí i orquestra, op. 61* / Robert Schumann: *Simfonia núm. 3, op. 97, Renana*

PER A MÉS INFORMACIÓ, CONSULTEU EL WEB
www.festivaldetorroella.com

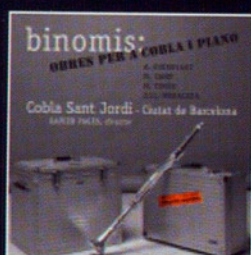
CATALAN! MUSIC

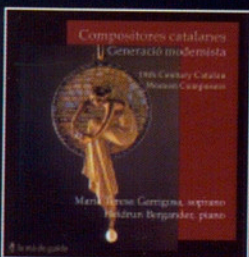
COMPOSITORS CATALANS S.XX - QUINTETS DE VENT
Homs, Balsach, Martínez, Prat, Charles, Brotons

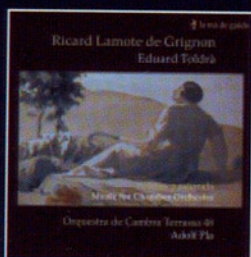
JORDI CERVELLÓ OBRA PER A PIANO
José Enrique Bagaria

OBRES ORIGINALS PER A COBLA I PIANO
Guinovart, Camp, Timón, Moraleda, Cobla Sant Jordi

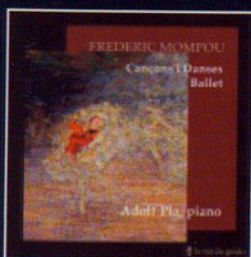
COMPOSITORES CATALANES
Freixas, Karr, Güell, ...
M.T. Garrigosa, soprano
H. Bergander, piano

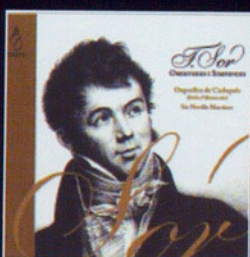
R. LAMOTE DE GRIGNON / EDUARD TOLDRÀ
Orquestra de Cambra
Terrassa 48. Adolf Pla

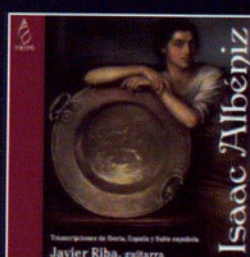
GRACIÀ TARRAGÓ OBRES PER A GUITARRA
Jaume Torrent

FREDERIC MOMPOU:
Cançons i Danses, Ballet
Adolf Pla, piano

FERRAN SOR
OBERTURES I SIMFONIES
Orquestra de Cadaqués
Sir Neville Marriner

ISAAC ALBÉNIZ
LA GUITARRA SOÑADA
Javier Riba

Organitza:

JOVENTUTS MUSICALS DE TORROELLA DE MONTGRÍ

Emissores oficials del Festival:

Col·laboren:

EL PAÍS

TR3SC

FUNDACIÓ
VILA CASAS

Patrocinen:

Ajuntament de
Torroella de Montgrí

Diputació de Girona
221 municipis

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA

INSTITUTO NACIONAL
DE LAS ARTES
ESCÉNICAS
Y DE LA MÚSICA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació